رویارویی موافقان و مخالفان واکسن اچ‌پی‌وی!

گروه اجتماعی

سرطان دهانه رحم چهارمین سرطان شایع در میان زنان است و از جمله اولین علت‌های مرگ زنان در جهان به شمار می‌رود. تنها راه جلوگیری از آن، غربالگری و پیشگیری به‌واسطه تزریق واکسن است. به همین منظور در برخی کشورهای دنیا واکسن اچ‌پی‌وی وارد برنامه واکسیناسیون عمومی شده است و برخی کشورها نیز در حال بررسی و ارزیابی دقیق اند تا براساس تحقیقات علمی و شواهد معتبر در این باره تصمیم‌گیری کنند.

ویروس اچ‌پی‌وی یا «پاپیلومای انسانی»، شایع‌ترین عفونت مقاربتی در سراسر جهان است و ۹ مورد از هر ۱۰ مورد ابتلا به اچ‌پی‌وی به خودی خود و در عرض دو سال از بین می‌رود، اما برخی از آن‌ها می‌تواند به بروزژگیل تناسلی یا سرطان دهانه رحم منجر شود که به گفته متخصصان با واکسن اچ‌پی‌وی قابل پیشگیری است.

مبتنی بر اطلاعاتی که در رسانه‌ها درج شده، دولت‌ها در کشورهای توسعه یافته پس از فراخوان سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۶ برای مبارزه با ویروس اچ‌پی‌وی و بیماری‌های ناشی از آن، مراحل مختلفی از واکسیناسیون سراسری و یا برنامه‌های تشویقی را در نظر گرفته‌اند.

اما تزریق این واکسن در ایران محافل گوناگونی را به دو دسته تقسیم کرده و صاحب‌نظران را در دو گروه «تقریبا موافق» و «مخالف صددرصد» قرار داده است. مخالفان نه‌فقط اثربخشی این واکسن در پیشگیری از عفونت‌های تناسلی را انکار می‌کنند بلکه ایمن بودن این واکسن را زیر سؤال می‌برند. موافقان اما معتقدند واکسن گارداسیل، اگرچه از نظر بالینی اثربخش است، اما برای اجرایه شکل همگانی، باید تمامی جوانب را سنجید. به زعم آن‌ها بسیاری از مردم هنوز نسبت به اثرات و عوارض واکسن‌ها تردید دارند و باید اطلاعات علمی دقیق در اختیار آن‌ها قرار گیرد تا براساس تحقیقات علمی و شواهد معتبر در این باره تصمیم‌گیری کنند.

علیرضا رئیسی در تشریح جزئیات این مسئله عنوان کرده است: ویروس اچ‌پی‌وی دو عارضه ایجاد می‌کند؛ یکی سرطان دهانه رحم و دیگری بروز عفونت‌هایی مانند زگیل‌های تناسلی که شیوع سرطان دهانه رحم ناشی از این ویروس در کشور بسیار بالاست و بحث واکسیناسیون آن بیشتر به پیشگیری از عفونت متمرکز است. شیوع عفونت‌های اچ‌پی‌وی بیشتر شده و این با افزایش مراجعان به مطب‌ها به دلیل این عارضه مشخص شده است. از این رو واکسن اچ‌پی‌وی باید وارد چرخه واکسیناسیون کشوری شود امانه به صورت واکسن‌های روتین، بلکه باید مانند آنفلوآنزا باشد که افراد خاص و واجد شرایط تزریق کنند.

معاون بهداشت وزارت بهداشت، برضرورت تولید این واکسن از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان و انستیتو پاستور تأکید می‌کند تا با توجه به شرایط ارزی کشور واردات انجام نشود. به گفته او، واکسن اچ‌پی‌وی را باید کمیته ملی واکسیناسیون تأیید کند که قیمت آن ارزان‌تر شده و در داروخانه‌ها بیشتر موجود خواهد شد.

اما از آنجاکه واکسیناسیون روشی پیشگیرانه است و درمان محسوب نمی‌شود، غربالگری منظم و زیرسؤال برده و غیرعادی بود. نویسنده نامه از جامعه پزشکی است، مواضع نویسنده نامه در دو سه سال اخیر با آنچه در گذشته شاهد بودیم، تا حدودی تغییر کرده و از همین رو، نکاتی را پیرامون واکسن مطرح کرده است که انتظار نمی‌رفت.»

رئیس فرهنگستان علوم پزشکی ایران، با تأکید بر تحلیل‌های کارشناسی در وزارت بهداشت برای تصمیم‌گیری در چنین موضوعاتی، تصریح کرده است: «ما نباید خود را در موضوعاتی که اشراف نداریم، صاحب‌نظر بدانیم و بهتر است اجازه دهیم متخصصین امر نظر بدهند. شائبه‌هایی در نامه مطرح‌شده بود که غیرعادی به نظر می‌رسید و از سوی دیگر، ماجرای واکسن اچ‌پی‌وی هم سیاسی شده است. آنچه فرهنگستان علوم پزشکی در پاسخ نامه به دفتر رهبری ارسال کرده است، این بود که نامه مورد اشاره عالمانه نبوده و وزارت بهداشت باید تصمیم بگیرد.»

مرندی در پاسخ به این سؤال که چه موضوعاتی در نامه به دفتر رهبری مطرح شده بود که شائبه‌دار بوده، خاطرنشان کرده است: «همین قدر می‌توانم بگویم، نکاتی که عنوان شده بود، بُعد علمی نداشت.»

تأکید وزارت بهداشت بر تزریق واکسن اچ‌پی‌وی فقط برای افراد خاص و واجد شرایط

اگرچه مطابق آمار وزارت بهداشت تنها ۸ درصد مردم کشور به اچ‌پی‌وی مبتلا هستند، اما در ماه‌های گذشته زمزمه‌هایی از سوی وزارت بهداشت مبنی بر احتمال ورود واکسن اچ‌پی‌وی به چرخه واکسیناسیون عمومی مطرح شده است. اخیرا معاون بهداشت این وزارتخانه با بیان اینکه شیوع عفونت‌های ویروسی افزایش یافته، خبر داده است به زودی واکسن اچ‌پی‌وی برای پیشگیری از ابتلا به سرطان دهانه رحم و زگیل‌های تناسلی وارد برنامه واکسیناسیون کشوری می‌شود